

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119207248
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4119207248.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Mýtna 48, proti žalovanej: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., E. F. XXX/X, o zaplatenie 1.504,52 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 20. októbra 2022 č. k. 15Csp/82/2019-230 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 504,52 eura spolu s 5% úrokom z omeškania ročne, počnúc od 04. 10. 2016 až do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú je povinná zaplatiť žalovaná (II.) s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (III.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 565, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 Zákona o bankách, § 150 ods. 1 a § 151 ods. 1 CSP. Uviedol, že právny predchodca žalobcu sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 1 504,52 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu so žalovanou uzatvoril dňa 03. 06. 2015 Zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej pôžičku vo výške 1 500 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 43,75 eura, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 2 623,80 eura. Doposiaľ uhradila žalovaná z uvedenej zmluvy sumu 439 eur. Žalovaná si neplnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z uzavretej zmluvy, jednotlivé povinné splátky neuhrádzala riadne a včas a preto bola listom zo dňa 27.07.2016 vyzvaná k úhrade dlžných splátok a upozornená, že keď nedôjde k úhrade najstaršej omeškanej splátky dôjde k zosplatneniu dlhu. Nakoľko žalovaná ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradila, žalobca predmetný úver dňa 19. 09. 2016 zosplatnil, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 28. 09. 2016. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 1 504,52 eura. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 15Csp/82/2019-82 zo dňa 03. 12. 2019 pripustil zmenu účastníka na strane žalobcu, tak že pôvodný žalobca G. H. I., J., IČO : 31 320 155, so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, vystúpil z konania a na jeho miesto do konania vstúpil Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, na ktorého bola pohľadávka veriteľa zmluvou o postúpení pohľadávky postúpená.

1.2. Súd prvej inštancie si ako predbežnú otázku vyriešil aktívnu legitimáciu žalobcu, ako aj to, či strany sporu uzavreli spotrebiteľskú zmluvu, akého charakteru, či predmetná zmluva uzavretá medzi stranami

sporu spĺňa obligat6rne nalezitosti upraven6 § 9 ods. 2 z6kona 6. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľsk6ch 6veroch a in6ch 6veroch a p6žičkách v znení 6innom v 6ase uzavretia zmluvy, 6i absencia z niektor6ch obligat6rnych ustanovení nesp6sobuje, že predmetn6 6ver je bez6ro6n6 a bezpoplatkov6. Zmluva uzatvoren6 medzi žalobcom a žalovanou je štandardnou formul6rovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalobca vystupoval v postavení dod6vateľa, pretože pri uzatv6raní spotrebiteľskej zmluvy konal v r6mci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej 6innosti a žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatv6raní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v r6mci predmetu svojej obchodnej 6innosti alebo inej podnikateľskej 6innosti.

1.3. Źalobca bol vyzvan6 na preuk6zanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 z6kona o bank6ch, pri6om bolo zisten6, že pr6vny predchodca žalobcu vyzval žalovan6 na 6hradu nedoplatku na spl6tkach v celkovej v6ške 129,49 eura, z6roveň bola upozornen6, že ak do 05. 09. 2019 neuhradí spl6tky splatn6 v mesiaci 05/2016, bude opr6vnen6 6ver zosplatiť. K predmetnej v6zve bola zo strany pr6vneho predchodcu žalobcu predložen6 aj doru6enka, z ktorej vypl6va, že bola žalovanej doru6en6 prostredn6ctvom splnomocnen6ho z6stupcu, pri6om s6d mal za to, že sa predmetn6 listina dostala do dispozi6nej sf6ry žalovanej, žalovaná sa obozn6mila s obsahom predmetnej z6sielky, a vzhľadom na skuto6nosť, že pr6vny predchodca žalobcu predložil s6du doklad preukazuj6ci skuto6nosť, že predmetn6 v6zva sa dostala do dispozi6nej sf6ry žalovanej, bola splnen6 podmienka, ktor6 m6 aj z6sadn6 v6znam pri aplik6cii § 92 ods. 8 z6kona o bank6ch. Nakoľko si žalovaná svoju povinnosť nespĺnila riadne a v6as, dňa 19. 09. 2016 pr6vny predchodca žalobcu predmetn6 6ver zosplatiť, o 6om informoval žalovan6 listom zo dňa 28. 09. 2016. Vzhľadom na skuto6nosť, že v predmetnej veci boli zo strany pr6vneho predchodcu žalobcu splnen6 kumul6tívne z6konn6 predpoklady na uplatnenie pr6va veriteľa zosplatiť dlh žalovanej podľa § 53 ods. 9 Ob6ianskeho z6konníka (omešk6nie dlžníka so spl6tkou tri mesiace, upozornenie na uplatnenie pr6va podľa § 565 Ob6ianskeho z6konníka), a d6alej, 6i existovala dohoda o moznosti tzv. zosplatenia 6veru (§ 565 Ob6ianskeho z6konníka), mal s6d za to, že zo strany pr6vneho predchodcu žalobcu došlo k platn6mu post6peniu pohľad6vky, z 6oho jednozna6ne vypl6va, že žalobca je aktívne legitimovan6 v predmetnom spore na uplatnenie si pohľad6vky.

1.4. Po vyriešení ot6zky ohľadom aktívnej legitim6cie na strane žalobcu, ktor6 v predmetnom spore bola riadne preuk6zan6, s6d prvej inštancie prist6pil k pos6dzeniu žalobcom uplatnenej pohľad6vky, a to k zaplateniu žalovanej sumy v celkovej v6ške 1 504,52 eura spolu s 6rokom z omešk6nia vo v6ške 5% ro6ne, po6n6c od 04. 10. 2016 aŹ do zaplatenia. K n6mietke tvrdenej žalovanou, a to, že v predmetnej 6verovej zmluve absentuje podstatn6 nalezitosť, pri6om poukazovala na § 9 ods. 2 p6smeno k) z6k. 6. 129/2010 Z. z., že zmluva musí obsahovať v6šku, po6et a termíny spl6tok istiny, 6urokov a in6ch poplatkov, pr6padn6 poradie, v ktorom sa bud6 spl6tky prir6dovať k jednotliv6m nesplaten6m zostatkom s r6znymi 6urokov6mi sadzbami spotrebiteľsk6ho 6veru na 66ely jeho splatenia, s6d prvej inštancie uviedol, že predmetn6 ustanovenie je potrebn6 interpretovať tak, že nie je potrebn6, aby zmluvy o spotrebiteľskom 6vere obsahovali 6iseln6 vyjadrenie toho, ak6 je konkr6tn6 vn6torn6 skladba tej ktorej anuitnej spl6tky. Pokiaľ predmetn6 ustanovenie z6kona 6. 129/2010 Z. z. hovorí o v6ške, po6te, termínoch spl6tok istiny, 6urokov a in6ch poplatkov, je potrebn6 ho eurokonformne vykladať tak, že sa t6m neustanovuje povinnosť uviesť poŹadovan6 inform6cie vo vzťahu ku kaŹdej poloŹke (t.j. istine, 6urokom a in6m poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v s6hrne ku spl6tke, ktor6 zahrňuje istinu, 6uroky a in6 poplatky. Argument6cia žalovanej, že v predmetnej 6verovej zmluve absentuje aj ust. § 9 ods. 2, p6smeno k) z6k. 6. 129/2010 Z. z. je tak ned6vodn6 a s6d prvej inštancie mal za to, že predmetn6 zmluva obsahuje v6šetky nalezitosti ustanoven6 z6konom a poskytnut6 6ver nie je mozn6 považovať za bez6ro6n6 a bez poplatkov. S6d prvej inštancie d6alej uviedol, že nepochybne zistil, že žalobca poskytol žalovanej p6žičku vo v6ške 1 500 eur, žalovaná ku dňu zosplatenia mala vykonať 60 spl6tok po 43,90 eura, 6o je 2 634,00 eur. Źalobca si v predmetnom spore uplatnil zaplatenie žalovanej sumy vo v6ške 1 504,52 eura, a to z d6vodu, že žalovaná ku dňu podania n6vrhu mala uhradiť 6iastku 1 943,52 eura, z ktorej žalobca odr6tal platby vykonan6 žalovanou vo v6ške 439 eur. Vzhľadom na skuto6nosť, že žalovaná si neplnila svoje povinnosti vypl6vaj6ce jej zo spotrebiteľskej zmluvy riadne a v6as, s 6hradou spl6tok sa dostala do omešk6nia, pri6om žalovaná v priebehu konania nespochybnila skutkov6 tvrdenia žalobcu ohľadne existencie a trvania zmluvn6ho vzťahu so žalobcom, nepoprela ani rozsah svojho z6v6zku vo6i žalobcovi, tieŹ nepreuk6zala, že by do dňa rozhodnutia s6du v celom rozsahu splnila svoj z6v6zok vr6tiť žalobcovi, ako singul6rnej sukcesii poskytnut6 peŹaŹn6 prostriedky, teda nepreuk6zala, že dlžn6 sumu alebo jej 6asť uhradila, resp. že jej z6v6zok zanikol in6m sp6sobom, a vzhľadom na vykonan6 dokazovanie s6d ust6lil, že Źaloba je d6vodn6, žalobca od6vodnil a preuk6zal n6rok na zaplatenie žalovanej pohľad6vky s pr6slušenstvom, a preto s6d prvej inštancie Źalobe vyhovel a rozhodol tak, že

zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1 504,52 eura spolu s 5% úrokom z omeškania ročne, a to počnúc od 04. 10. 2016, t. j. dňom nasledujúcim po vyhlásení splatnosti úveru až do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal proti neúspešnej žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná, z dôvodov § 365 CSP. Uviedla, že rozsudkom bolo porušené právo na spravodlivý proces. Uvedené rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo veci nebol úplne zistený skutkový stav veci, nakoľko súd prvej inštancie sa nevysporiadal nijako s námietkou premlčania, ani to v rozsudku nespomenul. V deň pojednávania poslala ešte pred pojednávaním mailom svoje ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní + vyjadrenie, v ktorom namietala premlčanie pohľadávky a podanie žaloby po 3-ročnej premlčacej lehote. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu (I. ÚS 402/08) a hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z hľadiska hospodárnosti konania takýto postup súdu je svojvoľný a neakceptovateľný. Poukázala na novelu Občianskeho zákonníka, účinnú od 05. 12. 2018, kedy nadobudol účinnosť § 54a, podľa ktorého súd ex offo prihliada na premlčanie pri spotrebiteľských zmluvách, nakoľko premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť. Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Mala za to, že na základe ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka mal súd ex offo prihliadať na premlčanie uplatneného nároku a mal dospieť k záveru, že žalobcom uplatnený nárok je v celom rozsahu premlčaný. Keďže právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti 28. 09. 2016 pre jej omeškanie so splátkou splatnou dňa 20. 05. 2016, premlčacia doba žalobcom uplatneného nároku na základe zosplatenia úveru začala plynúť dňa 20. 05. 2016 a uplynula 20. 05. 2019, žaloba bola doručená súdu až po uplynutí trojročnej premlčacej doby dňa 28. 06. 2019. Premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok. Trojročná premlčacia lehota v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť od 20. 05. 2016 a uplynula 20. 05. 2019. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka je kogentné, nie je možné sa od neho odkloniť. V závere odvolania poukázala na rozhodovaciu činnosť okresných a krajských súdov. Navrhla, aby odvolací súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a navrhol ho v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovanej (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 1 504,52 eura, úroku z omeškania vo výške 5% ročne od 04. 10. 2016 do zaplatenia a náhrady trov konania, titulom dlhu žalovanej vzniknutého zo Zmluvy o pôžičke č. 7152585, uzavretej s právnym predchodcom žalobcu G., J.. Bratislava.

6. V kontexte žalovanou vymedzenej odvolacej námietky, v spojení s ustanovením § 54a Občianskeho zákonníka, na ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní danej veci neprihliadol, dospel odvolací súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka bolo do Občianskeho zákonníka zavedené zákonom č. 343/2018 Z. z. ako reakcia na Nález ÚS SR zo dňa 7. februára 2018 sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, ktorým ÚS SR rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sa právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy uplynutím premlčacej doby dostáva ex lege do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné plniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní. Súd má pri rešpektovaní § 54a Občianskeho zákonníka povinnosť prihliadať na skutočnosť uplynutia premlčacej doby pri takejto pohľadávke ex offo bez toho, aby dlžník-spotrebiteľ vzniesol námietku premlčania.

8. V kontexte vyššie uvedeného bolo teda povinnosťou súdu prvej inštancie sa v danej spotrebiteľskej veci zaoberať i aplikáciou ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka, ex offa, teda bez toho, že by spotrebiteľ bol povinný premlčanie práva veriteľa namietat'. S ohľadom na prejednanie podaného odvolania žalovanej, keď táto poukázala na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a na premlčanie práva veriteľa, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nateraz predčasné, pretože súd prvej inštancie sa aplikáciou ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka nezaoberal, hoc sa zaoberať ex offa mal a z jeho rozhodnutia tak doposiaľ nevyplývajú žiadne právne závery vo vzťahu k tomu, či je právo žalobcu na plnenie premlčané alebo nie.

9. Pozornosti odvolacieho súdu neunikla ani skutočnosť, že súd prvej inštancie, posudzujúc aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní uviedol, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k platnému postúpeniu pohľadávky a žalobca je tak v spore aktívne legitímovaným subjektom, keď tomuto konštatovaniu súdu predchádzal prijatý záver, že právny predchodca žalobcu splnil všetky predpoklady na platné zosplatnenie úveru a o zosplatnení informoval žalovanú listom zo dňa 28. 09. 2016. V kontexte uvedeného odvolací súd udáva, že jednostranný právny úkon právneho predchodcu žalobcu obsahujúci vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru sa v súdnom spise bezpochyby nachádza, čo však z obsahu spisu nevyplýva, je okolnosť, či listina obsahujúca vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bola žalovanej i doručená. V tomto ohľade súd prvej inštancie konštatoval len to, že o zosplatnení úveru právny predchodca žalobcu žalovanú informoval, či však došlo k jeho doručeniu žalovanej (i prípadne formou fikcie doručenia), potrebnému na to, aby vyvolalo požadované právne následky, však súd prvej inštancie neriešil. V tomto ohľade potom treba uzavrieť i to, že rovnako záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca je aktívne vecne legitímovaným subjektom (ktorú skutočnosť súd skúma ex offa) je, s ohľadom na konštatované, predčasný.

10. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom konaní súd prvej inštancie posúdi, či je právo žalobcu na požadované plnenie premlčané alebo nie, ako i opätovne vyhodnotí naplnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky na žalobcu a jeho aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore a vo veci opätovne rozhodne.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).